

<http://dx.doi.org/10.16926/gea.2024.01.01.01>

prof. dr hab. Jolanta BLICHARZ

<https://orcid.org/0000-0002-4581-8629>

Uniwersytet Wrocławski

e-mail: jolanta.blicharz@uwr.edu.pl

prof. dr hab. Lidia ZACHARKO

<https://orcid.org/0000-0002-3799-5502>

Uniwersytet Śląski

e-mail: lidia.zacharko@us.edu.pl

Wdrażanie nowoczesnych technologii informatycznych w administracji publicznej – kilka refleksji

Streszczenie

Celem artykułu jest uzasadnienie tezy, że informatyzacja administracji jest odpowiedzią na wyzwania zmian w jej otoczeniu. Artykuł składa się z dwóch części. W pierwszej części omówiono siatkę pojęć, tj. pojęcie informatyki, natomiast w drugiej, zasadniczej części przedstawiono ewolucję podstaw prawnych w zakresie procesu informatyzacji administracji publicznej oraz wskazano na najważniejszą z zasad i instrumentów informatyzacji administracji, tj. zasadę administracji opartą na wiedzy, świadczącej inteligentne usługi.

Słowa kluczowe: e-administracja, informatyka, zarządzanie wiedzą, rejestry publiczne.

Słowo wstępne

Pojęcie informatyki stanowi przedmiot zainteresowania wielu dyscyplin naukowych (nauk ścisłych, ekonomii, socjologii, nauk politycznych, psychologii polityki, nauki o administracji, nauki o organizacji i zarządzaniu czy nauk prawnych).

Przedmiotem rozważań tego artykułu jest przede wszystkim uzasadnienie tezy, że informatyzacja administracji publicznej jest odpowiedzią na wyzwania zmian w jej otoczeniu. Początki informatyki to lata 50. w USA i ZSRR. W Polsce informatyka zadomowiła się na szeroką skalę dopiero w latach 80. XX wieku.

Informatyka według słownika informatycznego to „dziedzina wiedzy i techniki będąca pochodną rozwoju komputerów i ich zastosowań, obejmująca projektowanie i budowę systemów przetwarzania informacji (ze szczególnym uwzględnieniem metod jej przetwarzania), ich użytkowanie, ulepszanie i ocenę. Katalog klasyfikujący poddziedziny informatyki liczy kilkadziesiąt głównych działów i blisko tysiąc działów szczegółowych”¹.

Z kolei *Dwutomowa Encyklopedia PWN* podaje, iż informatyka jest dziedziną nauki i techniki zajmującą się metodami zapisywania, przechowywania i przetwarzania informacji, zwłaszcza za pomocą sprzętu komputerowego, obejmuje teorie informatyczne, budowanie systemów informatycznych (w tym programowanie), budowę i działanie sprzętu komputerowego, zastosowanie metod informatycznych w różnych dziedzinach działalności ludzkiej i in.; stała się dziedziną nauki². Informatykę można podzielić na informatykę teoretyczną i stosowaną.

Faktem jest, że we współczesnych administracjach informacja jest najważniejszym zasobem, a realizacja ich głównych zadań opiera się przede wszystkim na przetwarzaniu informacji za pomocą urządzeń telematycznych, tj. m.in. mikrokomputerów czy komputerów specjalistycznych. Co więcej, podstawą istnienia społeczeństwa informacyjnego jest ciągły, sprawny i celowy przepływ informacji, w którym istotną rolę pełnią organizacje publiczne. Można powiedzieć, że z procesami informacyjnymi związane jest nierozzerwalnie zarządzanie informacją, mające wpływ na rozwijanie i umacnianie usług informacyjnych świadczonych przez instytucje publiczne³.

1. Podstawy zastosowań informatyki w zarządzaniu w instytucjach publicznych

Współcześnie administracja publiczna dąży do podnoszenia jakości swoich usług poprzez zwiększone wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych. Jej modernizacja jest przedstawiana jako konieczność, zarówno w celu sprostania zmieniającym się potrzebom ludności, jak i utrzymania konkurencyjności w coraz bardziej niepewnym i wymagającym środowisku międzynarodowym.

Jednocześnie postępujący proces informatyzacji administracji publicznej spowodował, że Sejm RP dokonał nowelizacji ustawy o działach administracji rządowej, wprowadzając nowy dział – Informatyzacja. Przepisy dotyczące działu Informatyzacji weszły w życie dnia 1 lipca 2002 roku. Zatem historia informatyzacji administracji publicznej w Polsce liczy już dwadzieścia kilka lat.

¹ Z. Ploski, *Słownik informatyczny*, Kraków 2003, s. 96.

² *Dwutomowa Encyklopedia PWN*, Warszawa 2003, s. 311.

³ Zob. D. Bogdanov, *Zarządzanie informacją publiczną w jednostkach samorządu terytorialnego*, Opole 2016, s. 57.

Od 1 kwietnia 2003 r., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów, zostało utworzone Ministerstwo Nauki i Informatyzacji⁴, którego celem było:

- projektowanie strategicznych zadań państwa w zakresie informatyzacji administracji publicznej oraz kierunków rozwoju systemów teleinformatycznych o publicznym zastosowaniu;
- opracowywanie zasad tworzenia, eksploatacji i nadzoru nad systemami teleinformatycznymi wykorzystywanymi przez organy władzy publicznej oraz standardów technologicznych, jakim powinny odpowiadać te systemy;
- koordynowanie działań zmierzających do utworzenia systemu e-government dla polskiej administracji publicznej; opracowywanie zasad rozwoju infrastruktury teleinformatycznej tego systemu oraz zasad bezpieczeństwa przetwarzania w nim informacji.

Od 31 października 2005 r. informatyzacja podlegała Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Sześć lat później, 18 listopada 2011 r., weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji⁵, na mocy którego dział administracji rządowej Informatyzacja został przeniesiony z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji do Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów 7 grudnia 2015 r. urząd został przekształcony w Ministerstwo Cyfryzacji⁶. Ministerstwo Cyfryzacji zostało zlikwidowane z dniem 7 października 2020 r. Część zadań zlikwidowanego ministerstwa trafiło do Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii. Obowiązki zlikwidowanego resortu pełnił też Prezes Rady Ministrów. Aktualnie od kwietnia 2023 r. ww. obowiązki pełni Minister Cyfryzacji.

Program informatyzacji podmiotów publicznych oparto na Programie Zintegrowanej Informatyzacji Państwa. Jest on opracowywany przez Ministra właściwego ds. Informatyzacji, a następnie przyjmowany jest przez Radę Ministrów w formie rozporządzenia⁷.

Warto przy tym pamiętać, że ustawodawca używa pojęcia informatyzacji dla określenia zadań podmiotów administracji publicznej. Stosownie do treści art. 12a ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej Informatyzacja jest działem administracji rządowej, który obejmuje swoim zakresem m.in. sprawy: informatyzacji administracji publicznej oraz podmiotów wykonujących zadania publiczne; systemów i sieci teleinformatycznych administracji publicznej; wspierania inwestycji w dziedzinie informatyzacji; realizacji zobowiązań międzynarodowych Rzeczypospolitej Polskiej w dziedzinie informatyzacji

⁴ Dz. U. nr 51, poz. 443

⁵ Dz. U. z 2011 r. nr 250, poz. 1501.

⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 2077.

⁷ D. Adamski (red.), *E-Administracja, prawne zagadnienia informatyzacji administracji*, Wrocław 2009, s. 33

i telekomunikacji; udział w kształtowaniu polityki Unii Europejskiej w zakresie informatyzacji; rozwoju usług świadczonych drogą elektroniczną; telekomunikacji; bezpieczeństwa cyberprzestrzeni w wymiarze cywilnym; rejestru PESEL, Rejestru Dowodów Osobistych, Rejestru Stanu Cywilnego oraz Rejestru Dokumentów Paszportowych; ewidencji pojazdów; ewidencji kierowców, ewidencji posiadaczy kart parkingowych identyfikacji elektronicznej⁸.

Nie bez powodu na czoło najważniejszych zasad i jej instrumentów informatyzacji administracji wysuwa się obecnie zasada administracji opartej na wiedzy, świadczącej inteligentne usługi. Zarządzanie jakością w administracji publicznej wymaga także wdrożenia zintegrowanego podejścia do identyfikowania i dzielenia się zasobami informacyjnymi, które obejmują bazy danych, dokumenty, polityki, sformalizowane procedury, jak też ekspertyzy (zarządzanie wiedzą)⁹. Można więc uznać, że w dobie informatyzacji, wzrostu konkurencyjności i przedsiębiorczości instytucji oraz w dążeniu do poprawy jakości usług coraz większą rolę odgrywa wiedza.

Jednakże zarządzanie wiedzą nie może być jedynie utożsamione z procesem informacyjnym w organizacji. Informacja jest jedynie pewną kategorią wiedzy, zaś zarządzanie informacją jest etapem początkowym (wstępnym) do budowania systemu zarządzania wiedzą¹⁰. Wskazanie na zarządzanie wiedzą, która jest podstawą do inteligentnej działalności organizacji, tj. organizacji opartej na wiedzy, która ulepsza swoje procesy, zmienia się w zależności od potrzeb otoczenia, wynika stąd właśnie, że wiedza jest podstawowym zasobem inteligentnej organizacji, która ma charakter twórczy i innowacyjny.

W literaturze przedmiotu podkreśla się, że wiedza, umiejętności i zachowanie personelu ma decydujący wpływ na inteligentne działanie organizacji. Inteligentnie działająca organizacja to organizacja, która posiada następujące cechy: wiedza jest dostępna i efektywnie wykorzystywana w organizacji, zapewnia rozwój i kulturę wewnątrz organizacji, promuje jakość wiedzy, dostarcza wiedzę dla pracowników czy ułatwia pracownikom działać skutecznie i inteligentnie¹¹.

Nie może też już dzisiaj ulegać wątpliwości, że administracja oparta na wiedzy, to inteligentny sektor publiczny, dostępny dla mobilnych użytkowników, wykorzystujący zarządzanie wiedzą oraz nowoczesne technologie. Oznacza to

⁸ Art. 12a ust. 1 ustawy z 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2512).

⁹ N. Slack (ed.), *The Blackwell Encyclopedic Dictionary of Operations Management*, Oxford 1998, s. 156.

¹⁰ A. Kowalczyk, B. Nogalski, *Zarządzanie wiedzą. Koncepcja i narzędzia*, Warszawa 2007, s. 34

¹¹ M. Dolińska, *Zarządzanie wiedzą w uczącej się organizacji*. „Organizacja i Kierowanie” 2000, nr 4, s. 16; D. Teese, G. Pisano, A. Shuen, *Dynamic capabilities and strategic management*, „Strategic Management Journal” 1997, Vol. 18, no. 7, p. 509–533; K. Wiig, *Knowledge Management. The Central Management Focus for Intelligent-Acting Organizations*, Arlington 1995; S. Stańczyk, E. Stańczyk-Hugiet, *Strategia wiedzy – kultura wiedzy*, „Organizacja i Kierowanie” 2007, nr 2 (128), s. 97–113.

administrację dostępną zawsze i wszędzie, której użytkownik może dopasować usługę do swoich potrzeb. Należy również zauważyć, że informatyzacja administracji jest zjawiskiem stosunkowo nowym w naszym kraju i wprowadza wiele zmian, nie tylko w zakresie regulacji prawnej, lecz ma również wpływ na zmianę mentalności pracowników administracji¹². W tym kontekście warto zauważyć, że e-government w ujęciu Unii Europejskiej to zintegrowane działanie zmierzające do stworzenia tańszej i skuteczniejszej administracji, prowadzące w rezultacie do poprawy zarządzania państwem i obniżania kosztów administracji¹³.

Zatem sprawne funkcjonowanie administracji publicznej powinno skutkować jakością usług świadczonych usług, uproszczeniem załatwiania spraw urzędowych oraz uzyskiwaniem wyczerpujących informacji na ich temat. Wprowadzenie tego procesu w życie wymaga radykalnych zmian, zarówno w działaniu urzędników, jak i ich sposobie myślenia, przeobrażania ich patentów na pracę¹⁴.

Ogólnie rzecz ujmując, e-administracja pozwala na usprawnienie kontaktu i tworzenie przyjaznej atmosfery pomiędzy obywatelem a urzędem i urzędnikami, przy wykorzystaniu nowoczesnych technik cyfrowych¹⁵. Tak np. skutecznym narzędziem dostępu obywateli do informacji sektora publicznego jest Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (e-PUAP). Jej głównym celem jest utrzymywanie spójnej listy usług publicznych, które są świadczone drogą elektroniczną, a także ich efektywne wyszukiwanie, nawigowanie, wertowanie i filtrowanie¹⁶. Innym narzędziem elektronicznej administracji służącym powszechnemu, bezpłatnemu i bezpośredniemu dostępowi do informacji publicznej, którą stanowi każda informacja o sprawach publicznych jest Biuletyn Informacji Publicznej. Natomiast do grupy najpopularniejszych narzędzi elektronicznej administracji zaliczane są rejestry publiczne, do których należą m.in.: Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności (PESEL), Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP), Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej/ Rejestr Gospodarki Narodowej (REGON), Krajowy Rejestr Sądowy (KRS), Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEIDG), Centralna Baza Danych Ksiąg Wieczystych (CBDKW), Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych (CBOSA).

Warto też zwrócić uwagę na systemy informatyczne wspomagające działania ustawowe, np. Policji, tj. Zintegrowany System Informacyjny Policji, który jest podstawowym systemem informatycznym w Policji. W tym systemie są gromadzone i przetwarzane informacje pozyskiwane podczas wykonywania czynności

¹² K. Celarek, *Informatyzacja administracji publicznej – zagadnienia administracyjno-prawne*, Sosnowiec 2005, s. 8–9.

¹³ S. Fundowicz, P. Świtała, *ABC Administracji*, t. 5, Radom 2014, s. 44.

¹⁴ I. Wieczorek, J. Szymanek, *Słownik pojęć w administracji publicznej*, Łódź 2018, s. 65.

¹⁵ A. Dąbrowska, W. Trawnicki, *Usługi e-administracji w ocenie przedsiębiorców*, „Konsumpcja i Rozwój” 2012, nr 2, s. 128.

¹⁶ S. Fundowicz, K. Filipiak, P. Świtała, *ABC Administracji. Administracja publiczna wobec wyzwań współczesności*, t. 3, 2013, s. 294–295.

służbowych przez policjantów. ZSIP został utworzony w latach 1992–1996 r., początkowo jako Terenowy Bank Informacji Kryminalnej. Policyjny System Statystyki Przestępczości (TEMIDA) to system informatyczny służący do rejestrowania i przetwarzania informacji m.in. o wszczętych, wznowionych i zakończonych postępowaniach przygotowawczych. Inny system – System Rejestracji Broni – wspomaga proces wydawania pozwoleń na broń, następnym jest System Ewidencji Wykroczeń i Kolizji w Ruchu Drogowym (SEWIK), z kolei System Automatycznej Identyfikacji Linii Papilarnych (AFIS) spełnia funkcję centralnej kartoteki daktyloskopijnej¹⁷.

Tak więc informatyzacja polega na wdrażaniu systemów informatycznych i informatyzowaniu zasobów informacyjnych wraz ze zainformatyzowanym wykorzystywaniem tych zasobów do realizacji zadań. Informatyzacja jest rozumiana jako proces, działania zmierzające do wdrożenia i upowszechniania stosowania nowoczesnych technologii informacyjnych i komunikacyjnych w określonej dziedzinie¹⁸. Innymi słowy, informatyzacja administracji powinna ostatecznie skutkować utworzeniem zintegrowanego systemu informatycznego obsługującego całą administrację publiczną oraz pozwalającego na swobodny kontakt i wymianę informacji lub dokumentów drogą elektroniczną¹⁹.

Warto w tym miejscu podnieść, iż do podstawowych celów procesu informatyzacji administracji publicznej zalicza się m.in.:

- podwyższanie świadomości społecznej dotyczącej użyteczności i korzyści posługiwania się narzędziami teleinformatycznymi,
- wprowadzenie takich narzędzi informatycznych, które usprawnią i poprawią warunki życia społecznego oraz komunikację społeczną,
- zapewnienie powszechnej dostępności zarówno technologii, usług społeczeństwa informacyjnego, jak i umiejętność korzystania z nich dla osób w trudnych warunkach życiowych,
- budowę procedur zapewniających bezpieczeństwo i zaufanie do usług administracji publicznej świadczonych drogą elektroniczną,
- umożliwienie uzyskania elektronicznej karty identyfikacyjnej oraz dostępu do własnych danych i spraw prowadzonych przez urzędy administracji publicznej w sposób elektroniczny²⁰.

¹⁷ B. Krzemińska, *System AFIS w polskiej Policji – wczoraj, dzisiaj, jutro*, „Problemy Kryminalistyki” 2018, nr 300 (2), s. 1–11 oraz <https://www.nik.gov.pl> [dostęp: 17.07.2023] – *Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania policyjnych systemów informatycznych*, Warszawa 2002, s. 17 i nn.

¹⁸ G. Sibiga, *Stosowanie technik informatycznych w postępowaniu administracyjnym ogólnym*, Warszawa 2019, s. 10

¹⁹ M. Ganczar, *Informatyzacja administracji publicznej, nowa jakość usług publicznych dla obywateli i przedsiębiorców*, Warszawa 2009, s. 60

²⁰ W. Chmielarz, *Stadium rozwoju systemów e-administracji w Polsce*, s. 4–5, www.wsap.edu.pl [dostęp: 17.07.2023]; D. Fleszer, *Funkcjonowanie elektronicznej administracji na przykładzie EPUAP*, „Roczniki Administracji i Prawa” 2012, nr 12, s. 130.

Trzeba jednak zarazem zdawać sobie sprawę z tego, że informatyzacja w administracji powoduje także różnego rodzaju zagrożenia. Takimi zagrożeniami może być pokusa państwowego monopolu informacyjnego (tj. zjawisko asymetrii informacji)²¹, poczucie ograniczonej wolności i prywatności obywateli, wzrost zagrożeń dla bezpieczeństwa informacyjnego społeczeństwa, podatność na zewnętrzne zakłócenia informacyjne oraz poczucie „bariery technokratycznej” między władzą a społeczeństwem²².

Jednocześnie postępujący proces informatyzacji administracji publicznej implikuje istotne zmiany w asymetrii informacji²³. Warto tu przede wszystkim odnotować, że e-administracja zwiększyła znacznie zakres swoich usług zarówno dla obywateli, jak i podmiotów gospodarczych. Podmioty publiczne gromadzą, przechowują oraz wytwarzają informacje, czego przykładem mogą być dane gospodarcze oraz zdigitalizowane księgozbiory.

Istotne znaczenie w tym kontekście ma ustawa z dnia 25 lutego 2016 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego²⁴, która określa zasady, tryb udostępniania oraz przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania. Ponadto ustawa określa podmioty, które udostępniają lub przekazują te informacje, jak również wskazuje warunki ponownego wykorzystywania oraz zasady ustalania opłat za ponowne wykorzystywanie informacji.

W przepisie art. 14 ust. 1 i ust. 2 cyt. ustawy wymieniono warunki ponownego wykorzystywania informacji, jakie podmiot zobowiązany może ustanowić, udostępniając informację sektora publicznego do ponownego wykorzystywania. Warunki te dotyczą następujących kwestii: obowiązku poinformowania o źródle i czasie wytworzenia oraz pozyskania informacji od podmiotu zobowiązanego; obowiązku poinformowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej; zakresu odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego za udostępniane lub przekazywane informacje, a także informacji sektora publicznego zawierającej dane osobowe. Należy przy tym dodać, że w myśl art. 14 ust. 1 ustawy podmiot zobowiązany określać będzie sposób ponownego korzystania z informacji sektora publicznego spełniających cechy utworu lub przedmiotu praw pokrewnych zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych²⁵ lub stanowiących bazę danych w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych²⁶, do których przysługują mu autorskie prawa majątkowe lub prawa pokrewne.

²¹ J. Blicharz, L. Zacharko, *Computerization of Public Administration and the Implications for Information Asymmetry*, [w:] D. Cendrowicz, A. Chrisidu-Budnik (ed.), *Asymmetric information in public administration*, Warszawa 2022, s. 13 i nn.

²² T. Goban-Klas, P. Sienkiewicz, *Spółeczeństwo informacyjne: Szanse, zagrożenia, wyzwania*, „Postęp i Telekomunikacja” 1999, nr 110.

²³ J. Blicharz, L. Zacharko, op. cit., s. 13.

²⁴ T.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1524.

²⁵ T.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2509.

²⁶ T.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 386.

Należy też zaznaczyć, że w trybie art. 10 ust. 1 ustawy o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego wskazano, iż podmioty zobowiązane, które przekazują informacje sektora publicznego z użyciem systemów teleinformatycznych, są obowiązane do stosowania formatów danych oraz protokołów komunikacyjnych i szyfrujących. Zostało to określone w przepisach wydanych na podstawie art. 18 pkt 1 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne²⁷, z zaznaczeniem, że jeśli jest to możliwe, należy stosować format przeznaczony do odczytu maszynowego wraz z metadanymi. Można powiedzieć, że przepisy te zapewniają jednolite formaty danych oraz protokoły komunikacyjne i szyfrujące dla informacji będących przedmiotem transferu²⁸.

Trzeba też wskazać, że zgodnie z zasadą transparentności, w sytuacji, gdy warunki ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego przewidują przyznanie wyłączności danemu podmiotowi, ich treść powinna być ogłaszana na stronie Biuletynu Informacji Publicznej. Przy czym wyjątki od tej zasady zostały przewidziane w odniesieniu do umów dotyczących projektów digitalizacyjnych prowadzonych zarówno przez muzea państwowe, jak i samorządowe, a także biblioteki publiczne i naukowe oraz archiwa państwowe²⁹.

Podsumowanie

Przechodząc do pewnych refleksji końcowych należy skonstatować, że:

- po pierwsze: możliwości techniczne oferowane przez rozwijające się technologie informacyjne – telekomunikację i informatykę oraz cyfrowe media audiowizualne – stawiają przed administracją publiczną nowe wyzwania w zakresie opracowania polityki komunikacyjnej w celu poprawy widoczności działań publicznych oraz zapewnienia ich skuteczności i efektywności.
- po drugie: z procesami informacyjnymi związane jest nierozzerwalnie zarządzanie informacją. Zastosowanie systemów informatycznych daje kilka wymiernych efektów, tj. lepsze wykorzystanie czasu pracy, usprawnienie pracy w organizacji, poprawę obsługi klientów, możliwość poprawy kontroli i form nadzoru. Nie należy lekceważyć tych korzyści, które od razu nie przynoszą widocznych rezultatów, bowiem to one w dłuższej perspektywie mogą okazać się bardzo istotnym czynnikiem wpływającym na sprawność działania ad-

²⁷ T.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 307.

²⁸ Zob. szerzej: A. Gołębiowska, *Europeanization of administrative law and public administration in Poland*, [w:] I. Kłóska (red.), *Problemy i uwarunkowania samorządności terytorialnej*, Bielsko-Biała 2015, s. 23–27.

²⁹ Zob. A. Gołębiowska, *Aspekty prawne ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego w administracji*, [w:] A. Gołębiowska, P. Zientarski (red.), *Ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego w administracji*, Warszawa 2017, s. 35.

ministracji³⁰. Jednakże należy dostrzec również zagrożenia w postaci tworzenia tzw. państwowego monopolu informacyjnego, a także niedoskonałości w zakresie sposobów ochrony danych przed dostępem osób nieuprawnionych. Większość mechanizmów ochronnych polegających na blokowaniu niepowołanychostępów, filtrowaniu danych w zależności od uprawnień poszczególnych użytkowników czy prowadzeniu dziennika dostępów są niewystarczające dla potrzeb bezpieczeństwa systemów³¹.

Bibliografia

Literatura

- Adamski D. (red.), *E-Administracja, prawne zagadnienia informatyzacji administracji*, Wrocław 2009.
- Blicharz J., Zacharko L., *Computerization of Public Administration and the Implications for Information Asymmetry*, [w:] D. Cendrowicz, A. Chrisidu-Budnik (eds.), *Asymmetric information in public administration*, Warszawa 2022.
- Bogdanov D., *Zarządzanie informacją publiczną w jednostkach samorządu terytorialnego*, Opole 2016.
- Celarek K., *Informatyzacja administracji publicznej – zagadnienia administracyjno-prawne*, Sosnowiec 2005.
- Chmielarz W., *Stadium rozwoju systemów e-administracji w Polsce*, <http://www.wsap.edu.pl/>, [dostęp: 17.07.2023].
- Czochański J., *Asymetria informacji i jej znaczenie w gospodarowaniu przestrzenią*, „Rozwój Regionalny i Polityka Regionalna” 2017, nr 37.
- Dąbrowska A., Trawnicky W., *Usługi e-administracji w ocenie przedsiębiorców*, „Konsumpcja i Rozwój” 2012, nr 2.
- Dolińska M., *Zarządzanie wiedzą w uczącej się organizacji*, „Organizacja i Kierowanie” 2000, nr 4.
- Fleszer D., *Funkcjonowanie elektronicznej administracji na przykładzie EPUAP*, „Roczniki Administracji i Prawa” 2012, nr 12.
- Fundowicz S., Świtła P., *ABC Administracji*, t. 5, Radom 2014.
- Ganczar M., *Informatyzacja administracji publicznej, nowa jakość usług publicznych dla obywateli i przedsiębiorców*, Warszawa 2009.
- Goban-Klas T., Sienkiewicz P., *Spółczeństwo informacyjne: Szanse, zagrożenia, wyzwania*, „Postęp i Telekomunikacja” 1999, nr 110.

³⁰ Szerzej nt. mierników efektywności, A. Nowicki, *Podstawy informatyki dla ekonomistów*, Warszawa 1995, s. 179 i nn.

³¹ <https://www.nik.gov.pl> [dostęp: 17.07.2023] – *Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania policyjnych systemów informatycznych*, Warszawa 2002, s. 36.

- Gołębiowska A., *Aspekty prawne ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego w administracji*, [w:] A. Gołębiowska, P. Zientarski (red.), *Ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego w administracji*, Warszawa 2017.
- Gołębiowska A., *Europeanization of administrative law and public administration in Poland*, [w:] I. Kłóska (red.), *Problemy i uwarunkowania samorządności terytorialnej*, Bielsko-Biała 2015.
- Kowalczyk A., Nogalski B., *Zarządzanie wiedzą. Koncepcja i narzędzia*, Warszawa 2007.
- Krzemińska B., *System AFIS w polskiej Policji – wczoraj, dzisiaj, jutro*, „Problemy Kryminalistyki” 2018, nr 300 (2).
- Nowicki A. (red.), *Podstawy informatyki dla ekonomistów*, Warszawa 1995.
- Sibiga G., *Stosowanie technik informatycznych w postępowaniu administracyjnym ogólnym*, Warszawa 2019.
- Slack N. (ed.), *The Blackwell Encyclopedic Dictionary of Operations Management*, Oxford 1998.
- Stańczyk S., Stańczyk-Hugiet E., *Strategia wiedzy – kultura wiedzy*, „Organizacja i Kierowanie” 2007, nr 2 (128).
- Teese D., Pisano G., Shuen A., *Dynamic capabilities and strategic management*, „Strategic Management Journal” 1997, Vol.18, no. 7.
- Wieczorek I., Szymanek J., *Słownik pojęć w administracji publicznej*, Łódź 2018.
- Wiig K., *Knowledge Management. The Central Management Focus for Intelligent-Acting Organizations*, Arlington 1995.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2509.).
- Ustawa z 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej, (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2512).
- Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych, (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 386.).
- Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 307).
- Ustawa z dnia 25 lutego 2016 r. o otwartych danych i ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego, (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1446).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, (Dz. U. 2011 r. nr 250, poz. 1501). – akt archiwalny.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2015 r. w sprawie utworzenia Ministerstwa Cyfryzacji, (Dz. U. 2015 r. poz. 2077) – akt archiwalny.

Netografia

<https://www.nik.gov.pl> [dostęp: 17.07.2023] – Informacja o wynikach kontroli funkcjonowania policyjnych systemów informatycznych, Warszawa 2002.

Implementation of modern information technologies in public administration – a few reflections

Abstract

The aim of the article is to justify the thesis that computerization of administration is a response to the challenges of changes in its environment. The article consists of two parts. The first part, discusses the grid of concepts of computer science, while presents the evolution of legal bases in the field of computerization of public administration as essential, was presented as fundamental and the most important of the principles and instruments of computerization of administration i.e. the principle of knowledge-based administration providing intelligent services.

Keyword: e-administration, information technology, management of knowledge, public records.